

Geachte leden van en belangstellenden bij het Rotterdams Natuurkundig Genootschap,

De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats **op dinsdagavond 21 februari 2023**.
De lezing vindt plaats in het Erasmiaans Gymnasium, Wytemaweg 25 in Rotterdam en vangt aan om 19.30u.

Bevordering aangroei hoogvenen

Over de spreker: Dr. André Jansen (1959) werkte als bioloog bij het onderzoeksinstituut van de Nederlandse waterleidingbedrijven (Kiwa, thans KWR), waterbedrijf Vitens, de Unie van Bosgroepen, in het hoger onderwijs en sinds 2018 bij de Stichting Bargerveen. In 2000 promoveerde hij aan de Rijksuniversiteit Groningen op zijn proefschrift over “Hydrology and restoration of wet heathland and fen meadow communities”.

Tijdens zijn loopbaan ging hij de relatie tussen plantengroei (vegetatie) en de niet-levende natuur steeds meer benaderen op de schaal van het landschap. Jansen ontwikkelde samen met anderen de werkwijze van de landschapsecologische systeemanalyse, op basis waarvan knelpunten in het functioneren van een landschap kunnen worden vastgesteld en maatregelen om die op te heffen kunnen worden benoemd. Inmiddels heeft hij zo'n 100 landschapsecologische systeemanalyses uitgevoerd in Nederland, Nedersachsen, Slowakije en Vlaanderen, waarvan ruim 30 in Nederlandse Natura 2000-gebieden en in bijna alle Nederlandse hoogveengebieden.

Naast auteur van diverse boeken, artikelen, rapporten, adviezen en syllabi m.b.t. zijn werk en onderzoek is Jansen medeauteur van twee vooraanstaande publicaties over de werkwijze van de landschapsecologische systeemanalyse (opdrachtgevers Dienst Landelijk Gebied en STOWA) en was hij redacteur van het boek over (de landschapsecologie van) de Nederlandse hoogvenen, dat genomineerd is geweest voor de Jan Wolkersprijs 2020 en waaraan 58 auteurs meewerkten.

Samenvatting

Bevordering aangroei hoogvenen

Hoogvenen zijn merkwaardige landschappen: ze liggen hoog in het landschap en zijn toch heel nat. Hoe deze paradox kan worden verklaard bespreken we in het eerste deel van de presentatie. Hoogvenen hebben in doorsnede de vorm van een horlogeglas en vormden in het verleden uitgestrekte landschappen. Ten tijde van zijn maximale uitbreiding (ca. 3000 jaar geleden) bestond ons land voor minstens 1 miljoen ha hoogveen (en circa 0,5 miljoen ha laagveen). Nu resteert van dat hoogveen slechts één procent als “natuurreservaat” en als Natura 2000-gebied. En op nog geen 0,1 % van die schamele restanten vinden we een hoogwaardige hoogveenvegetatie. Het afgraven van de hoogvenen voor de bereiding van turf is de belangrijkste oorzaak van hun afname in oppervlakte en in ecologische kwaliteit. De ecologische kwaliteit van de restanten wordt bedreigd door stikstofdepositie en ontwatering van hun omgeving. Sinds de jaren 1980 wordt gepoogd de verdere aftakeling van hoogvenen tegen te gaan en daar waar mogelijk weer veengroei op gang te brengen. Dat is niet zonder succes, maar veengroei vraagt om veel tijd.